

В. Црњански Спасојевић

**НАЈДУЖИ** спор у Србији води се од 1979. године и ускоро улази у пету деценију, признао је, у интервјуу за "Новости", Драгомир Милојевић, први човек Врховног касационог суда и Високог савета судства. Он се осврнуо на десетогодишњицу од спровођења неуспеле реформе правосуђа и реизбора судија, у којој је 837 делилаца правде остало без функције, али и на предуге судске спорове.

Стање у правосуђу је данас у односу на ранији период задовољавајуће ако имамо у виду прилив предмета и број судија. Тешко је говорити да судије могу да решавају више предмета него што то чине. Већина њих, и то не само у Београду, дуплира норму. Од 2013. само један судија, од неколико стотина изабраних на трогодишњи мандат, није изабран за сталну функцију. Сви остали су оправдали поверење.

Какве су последице неуспелог реизбора судија?

И после 10 година има предмета који нису извршени, посебно комуналних. Политичари су својевремено позивали грађане на непослушност и неплаћање дажбина.

Стари су сви старији од три године, али да се осврнемо на оне који трају дуже од 10 година. На крају прошле године имали смо их 1.936, а према шестомесечном овогодишњем извештају 1.719. Видимо да се стање за нијансу поправило, али недовољно. Нарочито сам незадовољан када је у питању кривична материја. Ту имамо 138 предмета старијих од 10 година, што је недопустиво. Њима прети опасност да застаре. Ипак, 2012. године, старих предмета је било 1,7 милиона, а данас их има 667.000. Смањени су за две трећине, пре свега извршења. Када на снагу ступи измењени ЗИО,

## ПОВИКА ЗБОГ ДОЖИВОТНЕ

ШТА очекујете од измењеног Кривичног законика?

Држава је увела нова кривична дела и санкционисала их онако како је сматрала да треба. Санкција доживотног затвора је изазвала доста полемике. Неко сматра да молба за помиловање није делотворан правни лек, други мисле да јесте. Не видим разлога за оволику повiku. Донедавно смо имали смртну казну, па није било толико буке као сада због доживотне казне.

Да ли Србија има довољно судија? Да ли је њихов мањак разлог дугих поступака...

Тренутно их имамо 2.538, а према одлуци ВСС требало би да их буде више од 3.000. Гледајући број предмета, сигурно је да нам недостају судије. Само у овој години је изабрано њих 130, али 100-120 годишње оде у пензију.

Зашто немамо онолико судија колико нам је потребно?

Не видим зашто не би могла да постоје посебна одељења и у другим вишим судовима, као што имамо посебна антикоруптивна одељења. То би

За дуго трајање постојања криви сви - судије, адвокати, шужиоци

убрзало поступке и растеретило београдско правосуђе. Нарочито је претрпан Виши суд у Београду, у грађанској материји. Судије имају у раду по 1.000

предмета за кршење права на суђење у разумном року. По пресудама Европског суда у Стразбуру исплаћено је 49.684.294 динара, а за кршења права на суђење у разумном року укупно, када рачунамо и вансудска поравнања, 1.812.371.000. Све мање имамо предмета пред Европским судом, а отада је уставна жалба призната као правни лек, све је више жалби пред Уставним судом. Највише предмета у Стразбуру

неретко је резултат претвара. Појединци обећавају странкама да ће им наводно завршити све у суду, па још узму за то новац. Дискутабилно је да ли икога знају у суду и где су те паре завршиле.

Да ли мислите да је наше судство независно?

Оно мора да буде не-

# НАЈДУЖИ СУДСКИ СПОР УЛАЗИ У ПЕТУ ДЕЦЕНИЈУ

СРБИЈИ ФАЛИ 500 ДЕЛИЛАЦА ПРАВДЕ, ПРИЛИВ ТУЖБИ СВАКЕ ГОДИНЕ СВЕ ВЕЋИ  
НЕЗАВИСНО СУДСВО ПОЧИВА НА КРЕДИБИЛНИМ И ОБРАЗОВАНИМ СУДИЈАМА

Судије у Београду имају и по 1.000 предмета

а када су дошли на власт све неплатише су тужили. У 2012. остало је нерешено 3.158.000 предмета. По шестомесечном извештају, ове године имали смо их 1.639.000. Дакле, бројка је преполовљена. Али и прилив је од 2012. еноормно већи. Када смо прави-

1. децембра, још деведесет одсто старих извршних предмета прећи ће у руке јавних извршитеља.

Ко је крив што толико трају поступци - судије, тужилаштво, адвокати?

Можда је најтачније да је у питању синергија свих учесника у поступку. Судије недовољно користе процесне алате које им дају закони, што искоришћавају адвокати, па одлажу суђења када им то одговара.

Сведоци смо честих пресуђивања јавности

Свега ту има, од пројектованог буџета до компликоване процедуре избора.

Колико су оптерећене постојеће судије?

У Београду је концентрисано око 70 одсто надлежности судовова. Престонички судови су

предмета. У основним судовима бројке се крећу од 300 до 800. То није нормално. Што се тиче кривичних одељења, она су прилично растерећена захваљујући институтима опортунитета и споразума са тужилаштвом. Зато су председници судовова, на препоруку ВКС, одлучили да и судије кривичари решавају предмете из грађанске материје, посебно у основним судовима.

Колико је накнада

ли у корист радника и поделили им надокнаду, али је законодавац одлучио да се та извршења стопирају. Радници су се затим жалили Европском суду. Добили смо неколико одлука у случајевима у којима је наше правосуђе радницима досуђивало нематеријалну одштету 100-300 евра, а Стразбур по 2.000.

Шта урадити да се смањи број уставних жалби и жалби Европском суду?

Стање у правосуђу боље у односу на ранији период

зависно, јер у супротном, како ће да суди у предметима у којима је окривљени држава? Питање независности представља демаркациону линију која дели поље права од пустиње неправде. Сведоци смо честих изјава у медијима у вези са исходом појединих

## НА СТОТИНЕ ПРИЈАВА

На шта се жале грађани и да ли је било дисциплинског кажњавања судија? Најчешће се жале на дужину трајања поступка и на саму пресуду. У ВКС је лане стигло 488 притужби грађана, од чега на рад Врховног касационог суда 69. У овој години је било 447, а на рад ВКС 39. Лане су биле 582 дисциплинске пријаве, а у овој 474. Дисциплински тужилац је поднео дисциплинској комисији седам предлога за вођење поступка. У једном је изречено умањење плате до 30 одсто на четири месеца, два предлога су одбијена, а четири су у току. Прошле године смо имали један предлог за разрешење, у пет предмета је изречено умањење плате, а у два јавна опомена.

ли јединствен програм за решавање старих предмета, у том моменту је било 1,4 милиона нерешених спорова, и по том броју је рађен програм, али је после сваке године улазило по 400.000 нових у систем. Од 2014. ушло их је више од два милиона! Упркос томе, резултати су бољи.

И даље је велик број старих предмета...

С обзиром на то да један судија има стотине предмета у раду, када одложи суђење, следеће може да закаже тек за неколико месеци. Нарочито дуго трају поступци пред посебним одељењима Вишег суда за организовани криминал и за ратне злочине. Имамо оптужнице које су ступиле на правну снагу још 2008. а још није донета првостепена пресуда.

## Најстарији предмети на дан 24. 12. 2019.

| СУД                          | Датум иницијалног акта |
|------------------------------|------------------------|
| Први основни суд у Београду  | 9. 7. 1979.            |
| Други основни суд у Београду | 22. 3. 1982            |
| Други основни суд у Београду | 04. 2. 1983.           |
| Први основни суд у Београду  | 14. 2. 1983.           |
| Виши суд у Београду          | 27.10. 1983.           |

нпр. једини надлежни за "штампарке" (суђења новинарима), иако би то за то могло да се суди у би-

исплаћено у овој години за кршење права на суђење у разумном року и по

Недопустиво је да у кривичној материји има 138 предмета старијих од 10 година

ло ком граду. Надлежни су и за неке привредне спорове, па за компјутерски криминал... Ту је и Посебно одељење Вишег

пресудама Европског суда за људска права у Стразбуру?

За шест месеци ове године укупно је било 41.000

## СУДОВИ ЧЕСТО У БЛОКАДИ

У КАКВОМ је финансијском стању правосуђе и дешава ли се још да су рачуни судовова блокирани?

Инфраструктура је побољшана, а плате су редовне. Ипак, судови су у блокади зато што не исплаћују трошкове поступка странкама у прописаном року од 60 дана од окончања поступка, па они траже принудно извршење. Најчешће су у блокади привредни судови, посебно због тужби радника за кршења права на суђење у разумном року. У току ове године, вансудским поравнањем је исплаћено 63 милиона, а принудним путем милијарду и по. Ситуација би била боља када би се правобранилац, нудећи одштету, кретао у износу са праксом Европског суда.

Мање ће их бити уколико судови буду радили квалитетно и ефикасно!

Да ли грађани и даље доживљавају судове као "легло корупције"?

Перцепција грађана јесте негативна, али мислим да је термин "легло корупције" претеран. Претпостављам да има појединачних случајева, али негативна перцепција

поступака и пресуђивања јавности пре него што суђење почне. То јесте вид притиска, а од личности судије зависи да ли ће на то обраћати пажњу. Колико будемо имали кредибилних и образованих судија, толико ће судство бити независно. Не знам за случај да је у последњих 15 година било који судија од државе добио стан или нешто друго.